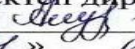

Бекітемін
Мектеп директоры
 А. Курмашева
« 1 » 09 2023ж.

Тексерген
Т.І.Ж.О
 М.Кайржанова
« 1 » 08 2023ж.

Көкшетау қаласы, Абай (қазақ тілінде оқытылатын) дарынды балаларға
арналған № 3 облыстық мамандандырылған мектеп – интернаты

**2023-2024 оқу жылына арналған
«Домбыра сазы» үйірмесінің
күнтізбелік жоспары**

Жетекшісі: Жәдігерұлы Ж.

Түсінік хат

Екі ішектің бірін қатты,
Бірін сәл-сәл кем бұра.
Қазақ- нағыз қазақ емес,
Нағыз қазақ-домбыра.

(Қ. Мырзалиев)

Бүгінгі таңда қазақ халқының ұлттық-мәдени қайта өркендеуі жағдайында жеткіншек ұрпақты жан-жақты жеке тұлға ретінде тәрбиелеудің заңды қажеттілігі арта түсуде.

Домбыра – ерте заманнан бері халқымызбен бірге жасасып келе жатқан, оның рухани жан серігіне айналған музыкалық аспаптардың бірі. Сондықтан домбыра үйренуде оқушының бойында икем, талпыныс, сабырлық және төзімділік болуы керек. Домбыра үйірмесінде оқушы домбыра аспабының қыр сырын ұғынып, домбыра үйренеді.

Үйірме оқушыларды ұлттық өнерге баулу мақсатында ұйымдастырылып отыр. Оған домбыра аспабына қызығушылық танытқан, оны үйренуге ынталы, 7- 10 сыныптардың оқушылары тартылды. Үйірменің балаларға берері көп. Оларға ұлттық аспаптар туралы мағлұматтар беріліп, домбыра аспабының құрылысы түсіндіріледі. Домбыраны қалай ұстау, домбыра тартқанда қалай отыру керектігі үйретіледі. Домбыраның құлақ күйін келтіру, домбыра қағыстарын үйренуге назар аударылады. Аспаптың тарту техникасына көп көңіл бөлінеді. Үйірмеде топтық, жұптық және жеке оқушылармен жұмыстар жүргізіледі. Халық күйлері үйретіледі.

Үйірменің мақсаты: Домбыра аспабын ұлттық тәрбие құралы ретінде кеңінен қолдана отырып, аспапқа деген қызығушылығын арттырып, оқушыны домбырада ойнауға үйрету.

Міндеті: - Ұлттық аспап-домбыраның құрылысымен танысу;

- Домбырамен күй тартып, ән айтып үйрену;

- Домбыраны нақышына келтіріп орындау;

- Ұлттық дәстүр мен салт-сана тағылымын жас жеткіншек бойына

сіңіру;

- Ұлт өнеріне деген қызығушылық пен сүйіспеншілігін арттыру;

Күтілетін нәтиже: қазіргі заман талабына сай домбыра аспабын жақсы деңгейде меңгерген, халықтық музыка тарихынан хабардар, эстетикалық тәрбиелі, дүниетанымы жоғары, жан-жақты қалыптасқан бәсекеге қабілетті жеке тұлға даярлау.

Аптасына 6 сағат

«Домбыра сазы» үйірмесінің сабақ кестесі

«Домбыра сазы» үйірмесінің сағат саны
Жүктеме- бсағат

№	Топтар	Бала саны	Апталық сағат саны	жылдық
1	7-сыныптар	9	3	
2	8- сыныптар	7	2	
3	10 сыныптар	5	1	Барлығы 212 сағат

топ	Апта күндері	Уақыты	Кабинет
	Сәрсенбі	17:00-17:45 17:50-18:35 18:40-19:25	211 кабинет
	Бейсенбі Жұма	17:00-17:45 17:50-18:35 17:00-17:45	211 кабинет 211 кабинет

“Домбыра сазы” үйірмесінің мақсаты:

Ұлттық аспабымыз домбыраны тәрбие құралы ретінде пайдаланып, оқушыларды өнерсүйгіштікке баулу, отансүйгіш, ұлтжанды, жан- жақты дамыған жеке тұлға етіп тәрбиелеу. Ұлттық аспаптарымызды, оның ішінде домбыраны құрметтеуге үйрету, сол арқылы ұлттық салт –дәстүрлерімізді насихаттау. Ұлтымыздың болашағының жарқын болуына атсалысу. Еліміздің болашағы жастардың өздеріне деген сенімдерін нығайту.

Міндеттері:

- Ұлттық аспаптарымызды танып білуге, құрметтеуге үйрету.
- Домбыра аспабының әрбір үйдің қастерлі мүлкіне айналуына қолжеткізу.
- Үйірме мүшелерінің музыкалық сауатын арттыру, аспапта ойнау шеберліктерін шыңдау
- Домбырада жеке және топқа қосылып ойнауға дағдыландыру.
- Теория және практика жүзінде қозғалысын дұрыс сезіне білу.
- Домбыра тарту арқылы оның шеберлігін арттыру.
- Домбыра үйрену дағдыларын қалыптастыру.
- Оқушылардың домбыра әуендерін сезіну, түсіну қабілеттерін дамыту, есте сақтау ілікке, еңбекқорлыққа, табиғатты сүйе білуге, эстетикалық талғамын арттыруға, патриоттық сезімге би өнері арқылы тәрбиелеу.

Күтілетін нәтиже: Оқушылар курста алған білімдерін күнделікті тұрмыста практика жүзінде пайдалана алуға, өз беттерімен домбыра тартуға ,білім қорларын молайтуға, музыка оқулықтармен жұмыс жасауға үйренеді.

“Домбыра сазы” үйірмесінің күнтізбелік- тақырыптық жоспары.

Аптасына – 6 сағат

№	Сабақтың тақырыбы	Мерзімі	Сағаты
1	Домбыра үйрену әліппесі “ Көк дөнен ”күйді талдау	6.09.23	3
2	Домбыра аспабының шығу тарихы “Көк дөнен ” күйін талдау	7.09.23	2
3	Домбырашының отырысы мен аспап ұстауы“Көк дөнен “” күйін талдау	8.09.23	1
4	Домбыра қағыстары,саусақтармен жұмыс жасау “Көк дөнен “” күйін талдау	13.09.23	3
5	Домбыраның жалпы құрылымын үйрену “Көк дөнен”” күйін талдау	14.09.23	2
6	Домбыраны қалай ұстау керек.“Көк дөнен”күйін талдау	15.09.23	1
7	Домбыра тарту техникасын өсіретін 1-жаттығу. “Көк дөнен”” күйін талдау	20.09.23	3
8	Домбыра аспабының бөлшектерінің құрылысы. “Көк дөнен“”күйін талдау	21.09.23	2
9	Домбыраның құлақ күйін келтіру. “Көк дөнен” күйінталдау	22.09.23	1
10	Домбыра қағыстары. “Көк дөнен ” күйін талдау	27.09.23	3
11	Домбыраның құлақ күйін келтіруді үйрету. “Көк дөнен” күйін талдау	28.09.23	2
12	Оң қолдың қойылымы. Домбыра қағыстары (төмен,жоғары,алма кезек)“Көк дөнен” күйін талдау	29.09.23	1
13	Көк дөнен » халық күйін қайталау .	4.10.23	3
14	«Көк дөнен » күйі екінші бөлімді қайталау	5.10.23	2
15	Домбыра пернесіндегі жоғарғы ішектің нотоларының орналасуы.“Тепен көк”” күйді бірінші бөлімді талдау	6.10.23	1
16	Домбыра пернесіндегі төменгі ішектің ноталарының орналасуы."Тепен көк" бірінші бөлімді күйді талдау	11.10.23	3
17	«Тепен көк » екінші бөлімді күйін үйрену.	12.10.23	2
18	«Тепен көк » үшінші бөлімін үйрену.	13.10.23	1
19	Домбыра тарту техникасын өсіретін жаттығулар."Тепен көк" күйді түгел талдау	18.10.23	3
20	«Тепен көк» күйін қайталау	19.10.23	2
21	«Тепен көк» күйін қайталау	20.10.23	1
22	Арпеджиолар “Тепен көк”” күйді жатқа орындау	26.10.23	2
23	«Жастар биі»халық күйін үйрену.	27.10.23	1
24	«Жастар биі »халық күйін үйрену.	8.11.23	3

25	«Жастар би»халықкүйін үйрену.	9.11.23	2
26	Күйдің дыбыс тазалығымен жұмыс “Жастар би ”күйін түгел қайталау	10.11.23	1
27	«Кеңес»халық күйін үйрену	15.11.23	3
28	«Кеңес»халық күйін екінші саласын үйрену.	16.11.23	2
29	«Кеңес»халық күйін түгел еркін қағып үйрену.	17.11.23	1
30	Күйдің шығу тарихы “Кеңес” күйін қайталау	22.11.23	3
31	Құрманғазы Сағырбаевтың өмірі мен шығармашылығымен таныстыру.“Балбыраун” күйін талдау	23.11.23	2
32	Құрманғазының «Балбырауын» күйдін талдау	24.11.23	1
33	“Балбыраун” күйін бас буын талдау	29.11.23	3
34	“Балбыраун” күйдің орта буынды талдау	30.11.23	2
35	“Балбыраун” күйдің сағасын талдау	1.12.23	1
36	“Балбыраун” күйі	6.12.23	3
37	«Кісен ашқан»	7.12.23	1
38	“Би ”күйін үйрету.	8.12.23	1
39	“Би” күйін үйрету	13.12.23	3
40	Мажор мен минор гаммалар “Би”күйін талдау	14.12.23	2
41	Дыбыстың сапасымен жұмыс “ Би” күйін қайталау	15.12.23	1
42	«Келіншек»халық күйін бірінші саласын аспапта қағып үйрену.	20.12.23	3
43	«Келіншек»халықкүйін екінші саласын аспапта қағып үйрену.	21.12.23	2
44	Күйдің дыбыс тазалығымен жұмыс “Келіншек” күйін қайталау	22.12.23	1
45	«Өрнек» 1 бөлімі үйрену	27.12.23	3
46	«Өрнек » 2 бөлімін үйрену	28.12.23	2
48	Ансамбльмен бірге ойнап үйрету .“Өрнек “ күйді қайталау	10.01.24	3
49	“Өрнек ‘’ күйді түгел қайталап жатқа ойнау	11.01.24	2
50	Композитор-Нұрғиса Тілендиевтің өмірі мен шығармашылығы мен таныстыру . “Көш керуен ” күйін талдау	12.01.24	1
51	« Көш керуен»күйін бірінші саласын үйрену	17.01.24	3
52	« Көш керуен»күйін екінші саласын үйрену	18.01.24	2
53	Дина Нұрпейісова өмірі мен шығармашылығымен таныстыру.“Тойбастар ‘’ күйді	19.01.24	1

	талдау		
54	«Тойбастар» күйін бірінші саласын аспапта қағып үйрену	24.01.24	3
55	«Тойбастар» күйіндің екінші саласын аспапта қағып үйрену	25.01.24	2
56	Перне басу.Қағыстар.«Тойбастар» күйді қайталау	26.01.24	1
57	Халық күйі «Айжан қызді »талдау	31.01.24	3
58	Техникамен жұмыс.Жаттығулар жасау . «Айжан қыз» күйді талдау	1.02.24	2
59	Күйдің дыбыс тазалығымен жұмыс . «Айжан қыз» күйді талдау	2.02.24	1
56	Динамикалық белгілермен жұмыс.«Айжан қыз» күйді талдау	7.02.24	3
57	Халық күйі «Ақжеленді »талдау	8.02.24	2
58	Оң қолдың қағыстары.«Ақжелен » күйді талдау	9.02.24	1
59	Сол қолдың саусақ басу тәртібі .«Ақжелен » күйді талдау	14.02.24	3
60	Перне басу. Қағыстартарды қатесіз ойнап үйрену . «Ақжелен» күйді талдау	15.02.24	2
61	«Ақжелен » қазақтың халық күйін қайталау	16.02.24	1
62	«Ақжелен» күйді жатқа ойнау	21.02.24	3
63	Күйдің дыбыс тазалығымен жұмыс .«Ақжелен» күйді қайталау	22.02.24	2
64	«Ақжелен »күйді жатқа ойнау	23.02.24	1
65	«Ақжелен» күйді қайталау	28.02.24	3
66	«Адай »күйін үйрену	29.02.24	2
67	«Адай » күйін талдау	1.03.24	1
68	«Адай » күйін талдау	6.03.24	3
69	«Адай » күйін талдау	7.03.24	2
70	«Адай »күйін талдау	13.03.24	3
71	«Адай »күйін бірінші бөлімін талдау	14.03.24	2
72	«Адай» екінші бөлімін талдау	15.03.24	1
73	«Адай » күйін үшінші бөлімін талдау	20.03.24	3
74	«Адай » күйін түгел орындау	3.04.24	3
75	«Адай» күйін түгел қайталау	4.04.24	2
76	«Жан жолдасым домбыра» күйін талдау	5.04.24	1
77	«Жан жолдасым» домбыра» күйін талдау	10.04.24	3

78	“Жан жолдасым” домбыра “күйін талдау	11.04.24	2
79	“Жан жолдасым домбыра “күйін қайталау	12.04.24	1
80	“Ерке сылқым” күйін талдау	17.04.24	3
81	“Ерке сылқым” күйін талдау	18.04.24	2
82	“Ерке сылқым” күйін талдау	19.04.24	1
83	“Ерке сылқым” күйін талдау	24.04.24	3
84	“Ерке сылқым” күйін талдау	25.04.24	2
85	“Ерке сылқым “күйін талдау	26.04.24	1
86	“Ерке сылқым” күйінде дыбыс тазалығымен жұмыс	2.05.24	2
87	“Ерке сылқым” күйінде бірінші бөлімінде дыбыс тазалығымен жұмыс	3.05.24	1
88	“Ерке сылқым “күйінде екінші бөлімінде дыбыс тазалығымен жұмыс	8.05.24	3
89	“Ерке сылқым “ күйінде үшінші бөлімінде дыбыс тазалығымен жұмыс	10.05.24	1
90	“Ерке сылқым” күйін түгел орындау	15.05.24	3
91	“Ерке сылқым” күйін қайталау	16.05.24	2
92	“Ерке сылқым” күйін ансамбльмен бірге ойнау	17.05.24	1
93	“Ерке сылқым” күйін түгел қайталап жаттау	22.05.24	3
94	“Ерке сылқым” күйін қайталау	23.05.24	2
95	Барлық күйлерді қайталау	24.05.24	1

“Домбыра сазы” үйірмесіне қатысатын оқушылар тізімі

Р/с	Оқушының аты-жөні	Сыныбы
1.	Абуова Дильназ	7б
2.	Темеш Мирас	7б
3.	Ережепов Санжар	7б
4.	Жанұзақ Ажар	7б
5.	Ерланұлы Жанасыл	7б
6.	Аскерова Салтанат	7 а
7.	Беркенова Жасмин	7а
8.	Мақсатұлы Аян	7в
9.	Дотей Айым	7в
10	Карпыкова Айлина	7в
11	Хайролла Айғаным	8а
12	Хавлетқызы Аружан	8а
13	Базарқұл Мадияна	8а
14	Жапаров Рустам	8б
15	Рахман Әділбек	8б
16	Үсен Қазына	8б
17	Имантай Жансұлу	8б
18	Тогтау Иманғали	9а
19	Дайыр Жәңгір	9а
20	Искаков Алинур	9б
21	Серік Жангельді	10б

Пайдалынатын әдістемелік материалдар:

Домбай Н. «Ана тілі» газеті, «Күй құдіреті» мақаласы. <http://anatili.kz/>

Уикипедия — ашық энциклопедиясынан алынған мәлімет
<http://kk.wikipedia.org/wiki/Домбыра>

Халық әндерінің жинағы
Интернет желісі

Оқушыларға ұсынатын әдебиеттер тізімі

1.Қалия Сейітқалыққызы «Даламменің» өнер, 2008 ж.

2.Марат Исабаев «Айналдыңжырыма сен» әндер, гимн,
романс және күйлер жинағы «Салықтәртібі» Тараз 2006 ж.

3. Қасқарбай Нарбатыр «Арай-мұң» «Рысбаева және Ко»
ЖШС баспасы Тараз 2004 ж.

4. Айтжан Тоқтағанов «Күйлер жинағы» Алматы «Өнер»
2001 ж

Пәнді оқу-әдістемелік жағынан қамтамасыз ету

- Оқыту – теориялық: оқулық, дәріс
- Оқыту - практикалық: әуендер мен әндер,

тапсырмалар тақырыптық тестер

- Оқыту - әдістемелік: әдістемелік көмекші құралдар,
үнтаспа әуендері
- Оқыту – көрнекілік: үнтаспа, электронды оқулықтар

7-10-сыныпқа арналған

“Домбыра сазы” үйірмесінің жоспары

Құрастырған:

Жәдігерұлы .Жасқайрат

2023-2024 оқу жылы